

KONFERENCIJŲ APŽVALGOS

Informacijos ir žinių vadybos aprėptys šiuolaikinėje organizacijoje*

Erika Janiūnienė

Vilniaus universiteto Komunikacijos fakulteto
Informacijos ir komunikacijos katedros lektorė
humanitarinių mokslų daktarė
Saulėtekio g. 3, LT-01513 Vilnius
Tel. (8 5) 236 61 19
El. paštas: erika.janiuniene@kf.vu.lt

Vilnius University, Faculty of Communication,
Information and Communication Department,
Lecture, Doctor
Saulėtekio g. 3, LT-01513 Vilnius
Tel. + (370 5) 236 61 19
E-mail: erika.janiuniene@kf.vu.lt

2007 m. lapkričio 29 dieną Vilniaus universitete, Komunikacijos fakultete, vyko kasmetinė mokslinė konferencija „Informacijos ir žinių vadybos aprėptys šiuolaikinėje organizacijoje“. Ši konferencija tęsia 2006 metų Informacijos ir komunikacijos katedros organizuojamų konferencijų tradicijas toliau nagrinėdama ir diskutuodama teoriniais ir praktiniais informacijos ir žinių vadybos taikymo besimokančioje organizacijoje (angl. Intelligent Organization) klausimais. Konferencijos apžvalgoje pristatoma konferencijos dalyvių skaitytų pranešimų problematika. Apžvalgos objektas labai apibrėžtas, tai konferencijos pranešimų ir diskusijų medžiaga.

Pagrindiniai žodžiai: Komunikacijos fakulteto konferencija, informacijos vadyba, žinių vadyba.

Lisabonos strategijoje¹ įtvirtinta Europos šalių siekiamybė iki 2010 metų sukurti žinių visuomenę, kurios ekonomika grįsta investici-

jomis į žinių kūrimą, kaupimą, nuolatinį mokymąsi. Šiandienė situacija, siekiant įvardytų šalies strateginių tikslų, skatina akademinę bendruomenę plėtoti mokslines diskusijas informacijos ir žinių vadybos teoriniais ir praktiniais klausimais. Įvertinant mokslinių aktualijų reikšmingumą ir svarbą, Vilniaus universitete, Komunikacijos fakultete, rengiama kasmetinė mokslinė konferencija „Informacijos

* Vilniaus universitete, Komunikacijos fakultete, 2007 m. lapkričio 29 d. vyko konferencija „Informacijos ir žinių vadybos aprėptys šiuolaikinėje organizacijoje“.

¹ *Lisabonos strategija* [interaktyvus]. [žiūrėta 2007 m. lapkričio 30 d.]. Prieiga per internetą: http://eur-lex.europa.eu/lt/dossier/dossier_13.htm

ir žinių vadybos aprėptys šiuolaikinėje organizacijoje“. Organizuojamos konferencijos tikslas – svarstyti ir analizuoti informacijos ir žinių vadybos suvoktis, informacijos ir žinių vadybos taikymo besimokančioje organizacijoje būtinumą bei išskylančias problemas.

Komunikacijos fakultete vykusios konferencijos metu pranešimai buvo skaitomi dviejose teminėse sekcijose: „Informacijos ir žinių vadybos problemos šiuolaikinėje organizacijoje“ ir „Mokslo žinijos vadybos aktualijos“. Pirmosios sekcijos pranešimuose buvo nagrinėjamos praktinės žinių vadybos taikymo organizacijoje problemos, įvardyti veiksniai, ribojantys informacijos ir žinių vadybą, aptartas informacijos ir komunikacijos technologijų vaidmuo, pateiktos technologijų taikymo organizacijų informacinėje veikloje ateities išvalgos. Antroji teminė sekcija sujungė pranešimus, kuriuose mokslininkai aptarė žinių vadybos problemas aukštųjų mokyklų kontekste.

Dabar plačiau apžvelgsime konferencijos dalyvių skaitytus pranešimus. Pranešėja doktorantė Lina Markevičiūtė savo pranešime „Visybiškas požiūris į informacijos vadybą“ analizavo holistinę informacijos vadybos diskursą, kuris susiformavo integruojantis bibliotekininkystės, informacijos mokslų bei informatikos ir informacinių sistemų vadybos disciplinoms. Autorė pranešime ne tik pateikė visuminę informacijos vadybos paradigmą, bet ir įvertino jos santykį su naujai atsirandančiomis disciplinomis: įrašų vadyba, dokumentų vadyba, informacijos išteklių vadyba, žinių vadyba. Aptarus informacijos vadybos raiškas kituose pirmosios sekcijos pranešimuose, buvo nagrinėjami visuminiai žinių vadybos taikymo ypatumai.

Žinių ekonomikos plėtotės laikotarpiu, kurio metu nuolat kinta organizacinė aplinka: didėja konkurencija, sparčiai diegiamos informacijos ir komunikacijos technologijos, stip-

rėja bendradarbiavimas, vienas iš svarbiausių besimokančios organizacijos tikslų yra inovatyvių produktų ir paslaugų kūrimas per kuo trumpesnę laikotarpį. Komunikacijos fakulteto studijų prodekanė, Informacijos ir komunikacijos katedros vedėja doc. dr. Zenona Ona Atkočiūnienė pranešime „Žinių vadybos praktinio taikymo problemos“ aptarė žinių naudojimo svarbą šiuolaikinėje organizacijoje ir akcentavo, kad, siekiant užtikrinti organizacijos konkurencingumą, vienas iš esminių sėkmės veiksnių yra žinių vadybos taikymas. Tačiau, kaip teigė autorė: „praktinis žinių vadybos taikymas yra dar gana problemiška sritis, nes nėra aiškiai apibrėžtų taikymo metodų.“

Apibūdinant žinių ekonomiką kaip sistemą, kurios pagrindinė ašis – žmogus, jo žinios, gebėjimai, kompetencija ir jų panaudojimas organizacijos konkurencijos didinimui, išryškėja nauja organizacijos investicijų sritis, tai investicija į informaciją. Informacijos sąvoka inovatyvios organizacijos veikloje suvokiama kaip prekė, kuri gali būti parduodama ir perkama. Įvertinus Lietuvoje esančią teisinę aplinką iškyla informacijos apsaugos užtikrinimo problema. Doc. dr. Marija Stonkienė konferencijoje pristatė informacijos nuosavybės apsaugos galimybes intelektinės nuosavybės teisės normomis.

Konkurencinga organizacinė aplinka ne tik skatina organizacijoje vykstančių informacijos ir žinių vadybos procesų suaktyvėjimą, bet taip pat daro įtaką ir struktūrinėms organizacijos transformacijoms, kurios paprastai susiduria su tam tikromis problemomis. Pranešime „Organizacijų plėtros problemos žinių ekonomikos sąlygomis“ doktorantė Daiva Siudikienė aptarė iškilusių problemų įveikimo priemones, kurios užtikrina šiuolaikinių organizacijų plėtros galimybes bei produktyvumą.

Globalizacijos procesai ir žinių ekonomika turi esminį poveikį ne tik verslo organiza-

cijoms, bet taip pat modifikuoja ir viešojo administravimo veiklą, kur, be informacijos ir komunikacijos technologijų taikymo, diegiami informacijos ir žinių valdymo metodai. Kaip šie metodai gali būti pritaikomi viešajame sektoriuje, kuriant vieno langelio aptarnavimo sistemą, pagrindines gaires pristatė konferencijos pranešėja doktorantė Irina Rudanova.

Įvertinus pranešimuose išsakytas informacijos ir žinių vadybos teorines ir praktines taikymo galimybes, pastebėta, kad informacijos ir komunikacijos technologijos visapusiškai daro įtaką evoliucionuojančioje visuomenėje vykstantiems procesams. Kaip ateinančios technologijos integruojasi į informacijos ir žinių vadybą bei lemia jų dėsningumus, doc. dr. Regimantas Pranaitis analizavo remdamasis Gartner Inc. pasiūlytu naujai ateinančių technologijų lūkesčių ciklo bei prioritetų matricos analizės metodo rezultatais.

Antroje konferencijos teminėje sekcijoje „Mokslo žinijos vadybos aktualijos“ pranešėja doc. dr. Erika Janiūnienė gilinasi į mokslinės produkcijos sklaidos problemas ir tendencijas aptardama Vilniaus universiteto Komunikacijos fakulteto akademinės bendruomenės mokslinės produkcijos populiarinimą. Iš pateiktų tyrimo rezultatų pastebėta, kad mokslo populiarinimas įvertinus informacijos ir komunikacijos technologijų galimybes bei jų prieinamumą nėra visapusiškai panaudojamas, o tai turi įtakos ne tik organizuojant studijas fakultete, bet ir propaguojant mokslinius tyrimus. Remiantis mokslo komunikacijos politika², dabartinė siekiamybė yra: išvystyti įvairialypį mokslo komunikacijos modelį, kuris apimtų

komunikaciją tarp skirtingų komunikacijos dalyvių naudojant tiek tradicinius, tiek elektrinius komunikacijos būdus.

Lietuvos universitetai, kaip žinių kūrimo, sklaidos ir žinių naudojimo įstaigos, siekdamos sustiprinti mokslo pozicijas žinių visuomenėje ir suaktyvinti mokslo komunikaciją, turi plėtoti ryšius su visuomene. Per pastaruosius metus tokie padaliniai Lietuvos universitetuose įsteigti. Tačiau, įvertinant aukštųjų mokyklų ir kitų užsienio šalių patirtį, galima teigti, kad Europoje universitetų ryšiai su visuomene dar tik formuojasi. Kauno technologijos universiteto Inovacijų ir informacijos skyriaus darbuotoja doktorantė Ligita Zailskaitė savo pranešime apžvelgė universitetų ryšius su visuomene plėtrą, akcentuodama išskylančius ypatumus.

Keičiantis ekonominei struktūrai ir formuojantis naujai visuomenei vyksta pokyčiai švietimo srityje. Vilniaus universiteto doktorantė Viktorija Žilinskaitė konferencijoje analizavo, kaip žinių ekonomikos dėsniai transformuoja visuomenės požiūrį į meninę kūrybą, pačius menininkus, ir tai sąlygoja naujai pažvelgti į menininkų profesinę kvalifikaciją. Pranešime pristatomas jaunųjų menininkų ir juos rengiančių institucijų vadovų požiūris į meniškumo šaltinius.

Taigi apžvelgus Komunikacijos fakulteto Informacijos ir komunikacijos katedros organizuotą antrąją konferenciją, skirtą informacijos ir žinių vadybos raiškų analizei organizacijoje, kuri mokosi, galima teigti, kad informacijos ir žinių vadybos teorinis ir praktinis taikomumas plačiai ir giliai yra nagrinėjamas akademinės bendruomenės, kuri šioje srityje turi nemažą įdirbį.

² *EUROPA: Europos Sąjungos portalas* [interaktyvus]. [žiūrėta 2007 m. lapkričio mėn. 30 d.]. Prieiga per internetą: http://europa.eu/index_lt.htm

THE COVERGE OF INFORMATION AND KNOWLEGDE MANAGEMENT IN MODERN ORGANIZATION

Erika Janiūnienė

Summary

This article is based on reviewing the materials and discussions of the annual scientific conference “The coverege of Information and knowlegde management in modern organization” which held at the Faculty of Communication, Vilnius University on 29 of November. The main themes of the conference

were discussion of problems of information and knowledge management in knowing organization and topics of science communication. The variety and quality of the presented papers shows that this study area becomes a well-founded and is widely cultivated by academic staff.

Įteikta 2007 m. lapkričio 30 d.